

HESSENBERG NIJMEGEN

jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw

• totaalplan

de opgave

In de historische binnenstad van Nijmegen ligt, tussen de Hezelstraat en het Kronenburgpark aan de Hessenberg, het braakliggend terrein van het voormalige gebouw van de Gelderlander. De gemeente Nijmegen heeft de ambitie om hier, met respect voor aanwezige cultuurhistorische waarden en relictten, het stedelijk weefsel te helen en een nieuw binnenstedelijk woongebied te ontwikkelen. Reeds eerder werd voor dit gebied een stedenbouwkundig plan ontwikkeld. Vanwege de grote weerstand waarop deze plannen stuitten, werd echter in mei 2001 besloten het planvormingstraject stop te zetten. Na een herformulering van de opgave, het opstellen van een cultuurhistorisch profiel en het verkrijgen van de Belvedere-status voor het project, werd een doorstart gemaakt. Hierbij kreeg MTD Landschapsarchitecten de opdracht om in een proces van ontwerpend onderzoek met de Architectenwerkgroep, Zeinstra & van der Pol architecten, Rau architecten, Harrie Regtering als filosoof en Cor Litjens als beeldend kunstenaar een stedenbouwkundige schets te ontwikkelen voor de Hessenberg.

het ontwerp

In de stedenbouwkundige schets voor de Hessenberg wordt het stedelijk weefsel van de Nijmeegse binnenstad geheeld in een fijnkorrelig patroon van compacte woonblokken en straten, stegen en pleinen. Door de afwisseling van straten, stegen en pleinen en de verschillende mate van openbaarheid, ontstaat een rijk gevarieerde openbare ruimte. Een openbare ruimte die als vanzelfsprekend door het plan spoelt en op natuurlijke wijze een routing en een programma genereert. De Hessenberg voegt zich naadloos in zijn omgeving en er ontstaan logische, doorgaande routes van de Hezelstraat naar het Kronenburgpark, Plein 1944 en vice versa. Het in het plangebied aanwezige hoogteverschil wordt hierbij gedramatiseerd en van oost naar west overbrugd middels trappen en van noord naar zuid middels hellingen. Er ontstaan als het ware 3 maaivelden; het peil van de Hessenberg, een tussenpeil en het peil van de historische bebouwing van het Weeshuis, die binnen het stedenbouwkundige plan is behouden. De bouwmassa speelt een spel met deze maaivelden, waarbij op specifieke plekken aanleidingen ontstaan voor verbijzondering. Van het markante hoogteverschil is bovendien gebruik gemaakt om een parkeergarage en een verdiepte fietsenstalling in te passen. Het monumentale Weeshuis wordt gezien als kristallisatiepunt voor nieuwe bouwmassa en in de lengterichting van het gebied uitgebreid met nieuwe vleugels en een toren. Ook andere cultuur-historische monumenten worden als zodanig opgevat. Voor het Weeshuis langs ontstaat in de openbare ruimte een 'balkon', waarin het aanwezige hoogteverschil wordt gedramatiseerd. In het aangrenzende grastalud worden archeologische relictten, die zich hier in de ondergrond bevinden, bloot gelegd. De stedenbouwkundige schets voorziet binnen de grenzen van het plangebied in ca. 20.500m² bvo oftewel in circa 170 woningen van 120 m² vo.

MTD
LANDSCHAPSARCHITECTEN

HESSENBERG NIJMEGEN

jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw

